

**UCHWAŁA NR XXXVI/169/2017
RADY GMINY NIEBORÓW**

z dnia 27 lutego 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz.1579, poz. 1948) oraz art. 6 ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie powierza się Wójtowi Gminy Nieborów .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Koziol

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021

I. Wstęp.

Przemoc w rodzinie opisywana jest jako jedno z najtrudniejszych przeżyć jakich osoba może doświadczyć ze strony najbliższych członków rodziny.

Rodzina, w sytuacji przemocy zamiast być miejscem w którym otrzymuje się miłość, bezpieczeństwo, wsparcie i pozytywne wzorce jest miejscem w którym doświadcza się przemocy, zła, cierpienia i poniżenia. Uzależnienia, problemy osobiste, zła sytuacja finansowa zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy objawiającej się w różnej postaci. Definicja przemocy w rodzinie mówi o jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu naruszającym prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażającym te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Według przepisów prawa przemoc jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego, które jest ścigane z urzędu. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

– od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną, seksualną po przemoc ekonomiczną i zaniedbanie. Przemoc bez względu na jej rodzaj ma tragiczne konsekwencje. Rzadko jest incydem. Zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Przemoc w rodzinie może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Szczególną ochroną powinny być objęte dzieci, które nie zawsze jako ofiary są bezpośrednio maltretowane lub zaniedbywane, ale cierpią i są krzywdzone również wtedy, gdy są świadkami przemocy dorosłych. Przemoc domowa może wyrządzić dziecku szkody fizyczne, emocjonalne i poznawcze oraz powodować zmiany w postrzeganiu i umiejętnościach rozwiązywania problemów w dorosłym życiu.

Przemoc domowa jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, choć dopiero od kilkunastu lat jest przedmiotem świadomych skoordynowanych działań zaradczych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminę obowiązek:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez działania,
- edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołu interdyscyplinarnego.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z późn. zm.);
- 2) ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2016 r. poz. 487).
- 4) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

Program jest spójny z programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania i Problemów Alkoholowych na 2017 r.

II. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Nieborów.

Na terenie Gminy Nieborów działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołany przez Wójta Gminy Nieborów na podstawie zarządzenia Nr 27/2011 r. z dnia 20 grudnia 2011 r.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów:

- 1) Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieborowie;
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nieborowie;
- 3) policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) sądu.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Członkowie Zespołu i grup roboczych wykonują swoje zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Nieborów została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane.

Tabela 1. Liczba przyjętych „Niebieskich Kart”, przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2014-2016

Liczba przyjętych „Niebieskich Kart	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Liczba Niebieskich Kart	16	21	21

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, opracowanie własne

Tabela 2. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskiej Karty” w latach 2014-2016

Nazwa instytucji	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2	3	0
KPP w Łowiczu	14	19	20
Przedstawiciel oświaty	0	1	0
Przedstawiciel służby zdrowia	0	0	0
Przedstawiciel sądu. PCPR	0	0	1

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, opracowanie własne

Tabela 3. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu planu pomocy w latach 2014-2016

Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Liczba zakończonych procedur NK	4	27	20

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, opracowanie własne

Ofiarami przemocy były kobiety, sprawcami mężczyźni, w większości przypadków mający problem alkoholowy. Z uwagi na wielowymiarowość zjawiska przemocy w rodzinie przeciwdziałanie tej przemocy wymaga wieloaspektowych działań z zaangażowaniem wszystkich podmiotów. Dla skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie niezbędna jest kompleksowość podejmowanych działań. Osoby doznające przemocy oraz sprawcy przemocy mogą skorzystać z porad psychologa i w 2016 r. skorzystało 19 osób.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

III. Cel programu.

Celem ogólnym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Cele strategiczne:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nieborów.
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępności pomocy i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Harmonogram działań

Lp.	Cele operacyjne	Działania	Termin realizacji	Instytucje odpowiedzialne za realizację zadania
1.	Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Nieborów	- gromadzenie danych i sporządzanie statystyk - analiza wywiadów, środowisk pod kątem informacji o przemocy - badanie skuteczności pomocy udzielonej ofiarom przemocy	2017- 2021	-GOPS -Zespół Interdyscyplinarny -KPP -placówki oświatowe -placówki ochrony zdrowia
2.	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie	- prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy - promowanie wśród dzieci i młodzieży zachowań sprzyjających pozytywnym postawom w rodzinie. - rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie - organizacja spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej - obalenie mitów na temat przemocy.	2017-2021	-GOPS -Zespół Interdyscyplinarny -KPP -placówki oświatowe -placówki ochrony zdrowia
3.	Zapewnienie pomocy rodzinom w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny	- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy - powoływanie grup roboczych - prowadzenie działań dotyczących przemocy w rodzinie zgodnie z procedura	2017-2021	-GOPS -Zespół Interdyscyplinarny -KPP - psycholog

		<p>Niebieskiej Karty</p> <ul style="list-style-type: none"> - informowanie ofiar przemocy w zakresie przysługujących im praw - monitoring rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty - bezpłatna pomoc psychologiczna 		
4.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach w celu podniesienia umiejętności pracy z ofiarami i sprawcami przemocy - szkolenia dla pracowników socjalnych w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przemocy w rodzinie - organizowanie wspólnych spotkań pracowników różnych instytucji w celu poznania własnych kompetencji, usprawniania systemu przepływu informacji 	2017- 2021	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS -Zespół Interdyscyplinarny -KPP
5.	Współpraca różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez współpracę instytucji do tego powołanych - organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy pracownikami różnych instytucji -udział w pracach grup roboczych - współpraca z organizacjami pozarządowymi 	2017- 2021	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS -Zespół Interdyscyplinarny -KPP
6.	Zwiększenie skuteczności działań	<ul style="list-style-type: none"> - kierowanie wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe przez sprawców przemocy w rodzinie - realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawcom przemocy - udzielanie wsparcia indywidualnego sprawcom przemocy 	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - KPP - GKRPA - kuratorzy sądowi

IV. Realizatorzy i beneficjenci programu.

W realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będą współpracować następujące podmioty:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie;
- 2) Komenda Powiatowa Policji; w Łowiczu
- 3) Sąd Rejonowy w Łowiczu;
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5) placówki oświatowe z terenu Gminy Nieborów;
- 6) placówki ochrony zdrowia z terenu Gminy Nieborów;

7) psycholog.

Beneficjentami programu są:

- 1) ofiary przemocy w rodzinie;
- 2) sprawcy przemocy;
- 3) świadkowie przemoc;
- 4) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy;
- 5) przedstawiciele instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy.

V. Źródła finansowania.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie finansowany będzie ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. Monitorowanie programu.

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana. Monitoring będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w kolejnych latach. Za nadzór nad realizacją programu będzie odpowiedzialny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie. Kierownik GOPS będzie przedstawiać Radzie Gminy sprawozdanie do 31 marca każdego roku zawierające dane zgromadzone w procesie ewaluacji i monitorowania oraz ewentualne propozycje zmiany zaplanowanych działań, sposobu ich realizacji oraz uwagi dotyczące funkcjonowania programu.